

Kramerius 5

Digitální knihovna

Podmínky využití

Knihovna poskytuje přístup k digitalizovaným dokumentům pouze pro nekomerční, vědecké, studijní účely a pouze pro osobní potřeby uživatelů. Část dokumentů digitální knihovny podléhá autorským právům. Využitím digitální knihovny a vygenerováním kopie části digitalizovaného dokumentu se uživatel zavazuje dodržovat tyto podmínky využití, které musí být součástí každé zhotovené kopie. Jakékoli další kopírování materiálu z digitální knihovny není možné bez případného písemného svolení knihovny.

Hlavní název: **Čechoslovan**

Vydavatel: **V. Švihovský**

Vydáváno v letech: **1911-[1918], 1911, 22.07.1911**

Číslo ročníků: **1, 24**

Číslo výtisků: **1, 24**

Datum vydání čísla: **22.07.1911**

Identifikátor ISSN: **2414-9373**

Stránky: **, ,**

lyonský samet místo hrubého sukna, nezaplatíte-li, my ho nepřijmeme. Dokonce i prostí vojáci, kteří vykonávali v intendantstvu prosté práce, vymáhali úplatky, vyhrožující, že v opačném případě zkazí dodávané zboží. Dodavatel Suvorov zaplatil za r. 1904 — 1907 na úplatech 98.000 rub. Sinicyn platil předse-
dovi komise z aršinu sukna 1 kop., členům komise a technikovi 15 — 20 kop. od kusu. Vzhledem ke všeobecnému zdražení od r. 1906 předseda požadoval už 2 kop. z aršinu. Firma Tíll za posledních 25 let zaplatila 15 — 20 milionů úplateků. Nehledě na „široký“ způsob života intendanti měli značné úspory. Tak na př. generál Artobolevský za jediný r. 1905 uložil si ve Státní bance, 44.000 rub. Z výpovědi zástupců firem vyšlo na jevo, že za úplatky bylo přijímáno zboží nejhoršího druhu, takže přes ohromné sumy, zaplacené na úplatech, dodavatelé docílovali velkého zisku. Bylo-li dodávané zboží příliš nes-
tydatě špatné, bylo zabrakováno; to však neznamenalo, že se má dodatí jiné, lepší zboží, nýbrž že má být dán větší úplatek, po jehož obdr-
žení bylo zabrakované zboží přijato jako nové, zcela dobré. Boty byly takové jakosti, že je vojáci prodá-
vali za 1½ rub. a ze svých peněz si kupovali nové. Skupceci těchto bot je prodávali za 2 rub. továrně, která je pak zase dodala intendat-
stvu za 5½ — 6½ rub. Při výsle-
chu všech prostých vojáků 10. pě-

šího pluku se ukázalo, že erární boty nevydržely nikdy déle než 2 měsíce, a nezřídka se rozpadaly za týden. Plukovník Solenského laza-
retu vypověděl, že si vojáci utrho-
vali přímo od út prodávající chléb, aby si mohli koupit pořádné boty. Tedy vojáci musí při své těžké službě hladověti, aby jejich „na-
častvo“ a kupei mohli hrabati plný-
ma rukama.

Dne 4. července, pozdě v noci, byl vynesena rozsudek. Zástupci ob-
chodních domů byli osvobozeni pro
nedostatek důkazů; všichni obžalo-
vaní důstojníci byli uznáni vinnými

a odsouzeni do káznice od pět
měsíců do tří roků, při čemž na
nich budou vymáhány obnosy, o
něž svým jednáním poškodili státní
pokladnu. Odsouzení byli podrženi
ve vězení.

Vynesením rozsudku, při kte-
rém všichni vinníci dostali zaslou-
žený díl, stalo se zadost spravedl-
nosti. Avšak ti, jimž je svěřen do-
zor nad veledůležitou částí vojen-
ství — zásobováním vojska vším
potřebným — nesmí si mysliti, že
tím je věc skončena, nýbrž musí se
všechno snažiti, aby k podobným
věcem více nedošlo.

D O P I S Y.

Alexandrovka (na Krymu).*)

Alexandrovka byla založena na
jaře roku 1865 přistěhoválými Ce-
chy a Němci z okresů vysokomýt-
ského, lanškrounského a rychnov-
ského. Mnozí ze zakladatelů byli
přistěhoválci z dříve založených
osad Bohémky, Kyrej-Tábora a Ca-
rekvič. Českých rodin je zde nyní
40 (z nich 30 má zde usedlosti a
domovské právo) se 189 osobami.

Půda byla přistěhovalcům nadě-

Ke stručnému článku, který jsme uveřej-
nili ve druhém čísle „Cechoslovana“,
přinášíme dnes některé podrobnosti o tě-
to osadě.

lena; z počátku bylo určeno pro
každou mužskou duši po 12 desja-
tinách, když pak se přistěhoválci
ukázalo méně, dostalo se na nádel
15 des. Když pak r. 1868-70 část
osadníků se odstěhovala na nová mí-
sta do Cechohradu, dostalo se zby-
lým po 24½ des. Celkem je tu dnes
134 „nádelů“. V roce 1878 byly v
sousedství přikoupeny 189¼ des.
po 18 rub. a ještě později 13 des.
po 37 rub., takže nyní patří Ale-
xandrovce 5187¾ des. Nadělená
půda byla většinou step, kde od
dávných dob se pásla stáda ovce
bývalých majitelů Tatarů a Nohajců,
kteří se po krymské vojně vystěho-

farářem utíkaly, malý Karel ho vy-
hledával, jemu ministroval, celá od-
poledne u něho frával.

Týž příznivý osud uvedl v Hav-
líčkovu otčinu ještě druhého výbor-
ného duchovního nad všednost vyni-
kajícího kaplana Serbouska a dále
učitele A. Finka, kteří svorně kla-
dli vedle základů vzdělání i první
směř lásky k vlasti v jímavé srdce
nadaného hochů.

Po 4 letech, r. 1830, jako 9 le-
tý hoch odebral se na hlavní školu
do Jihlavy, aby se tu naučil nezbytné
němčině.

Toto prostředí, v kterém mladý
Havlíček vyrostl, mělo rozhodující
vliv na jeho další duševní život.

Většina našich buditelů a spiso-
vatelů z této doby nedověděla nikdy
dokonale v sobě zapřítí německou
výchovu a většinou dosti pozdě pro-
pracovali se k českému národnímu
vědomí. Havlíček odlišuje se od nich
tímto svým ryze českým životním
podkladem, sesíleným ještě později
živly slovanskými. Byl a zůstal vždy
rázovitým synem českého kraje a
své češství cítil tak hluboce a ener-
gicky, jak málo který z těch, kteří

stáli v čele národního hnutí. Mimo
to přísný farář Bržek byl mu ob-
razem muže silného, osvědčeného, o
dobro obecné usilujícího, muže, jenž
před nikým své šije otrocky nesklá-
ní, poněvadž jest si vědom toho,
co jest a jest bez úhony. Tak
odnášel si devítiletý hoch vzácnou
mravní opravdovost, horlivou snahu
o vzdělání sebe a upřímnou lásku k
lidu, z něhož vyšel. To ho neopu-
stilo již nikdy.

V Jihlavě se zdržel jen rok.
Německy se mnoho nenaučil; trpce
si stěžuje na německé profesory,
zvláště vytýká, jak mu direktor Ol-
ler říkal: „ein boehmische Mensch
hat ihn herein gebracht, mir nichts,
dir nichts“. (nějaká česká služka z
ničeho nic nám ho přivedla).

V letech 1831—38 jest v Ně-
meckém Brodě, z počátku ještě na
hlavní škole — rok, pak studuje na
gymnásiu. Dva roky za synem i ro-
diče jeho se do Brodu přestěhovali
— r. 1833 —, koupivše si na ná-
městí dům, v němž živnost koupec-
kou na dále provozovali. Plných te-
dy 7 let ztrávil v Něm. Brodě, dā-

ležitý to přechod z věku pacholet-
ského v jinošský. Sám o tom píše:
„Na počátku byl jsem ještě bázliv,
jako v Jihlavě, zbytek to byl po
přísném návodu v Borové na faře
kde jsem se jako dorostlý chovati
musil. Brzy však jsem v uličnictví
a jiných u našich studentů obvy-
klých kusech veliký pokrok učinil
a drže se vždy jakési slušné meze
(doma jsem totiž pořád tak usedlého
dělal před rodičemi), byl jsem ve
všech věcech jak školních tak ulični-
ctví z nejprvnějších. Pračky, kupání
atd. zůstalo mi všech sedm let v Bro-
dě, až v Praze v logice opět nastala
jiná perioda. Prvním všech takov-
ých svobodných umění býti nedo-
volilo mi, protože jsem chtěl všem
pánům najednou sloužiti, býti i ve ško-
le vždy mezi prvějšími, předs jsem
však dle možnosti o primát se u-
cházel“.

Jak viděti, prožil svá chlapecká
i jinošská léta způsobem zdravých
studentů — dopřává si práv a svo-
bod mládí. Zvláště ke konci let
gymnasijních rád hrál na kytaru a
stal se ohnivým zpěvákem — bylat'
to doba sentimentálního prozpěvová-

vali do Turecka. Koupená půda byla zapuštěna, takže nedávala majitelům dostatek chleba na výživu a on byl nucen kupovati jej od svých sousedů, česko-německých přistěhovalců. Cena půdy značně stoupla, neboť se dnes platí za des. 300 rub. i více.

Pěstujeme hlavně obilí, a to v první řadě pšenici a ječmen, jež jsou hlavním pramenem důchodů krymského hospodáře. Kromě toho pěstujeme ostatní v domácnosti potřebné plodiny. Také sejeme len, ale jen na semeno. Slamou topíme. Sadařství se u nás nedaří, neboť krajina je bezvodná a bezlesá step, v níž se parna střídají se silnými severovýchodními větry, půdu strašně vysušujícími. Proto se též u nás nedaří chmeli.

Hospodářství se vede ve velkém. Půda je černozemní, hnojení se dosud nepraktikuje. Pod ozimy připravuje se tak zv. černopár, t. j. půda 1 rok odpočívá, zrychluje se oráním. Veškerá půda je rozdělena na 4 díly; pod černopár, pod ozimy, pod jaře a pod pastviska. Hospodářských strojů používají všichni, žacíích strojů mají mnozí až 5. K seti používají speciálních seček, pak seček na rádlích, t. zv. bukerů, k mlácení žentourů. Kromě toho je zde 7 parních mlátiček.

Živnostnictvo je zastoupeno 3 kupci, 2 hostinskými a 2 vináři. Rezníka ani pekaře zde není, ač by mohli dobře obchodovati. Maso dovážejí sem židé a Tataři, ti

skopovinu. Kováři jsou zde 3, strojník a zámečník 1, obuvníci 3. Krejčí 2, koláři 3 (hotoví i práci truhlářskou) natěrač podlah 1; zedníci a tesaři přicházejí sem na práci z velikoruských gubernií. Zvláštním úkazem jsou zde kočující řemeslníci, kteří od vesnice k vesnici kočují, práci hledají. Krejčí-židé se strojem a po domech pracují za smlouvenou mzdu. Jiní tací kočovní řemeslníci, klempíři, obuvníci, bednáři, naleznuvše práci, vykonávají ji na ulici.

V osadě je cihelna a závod k hotovení cementových tašek na pokrývání střech s 15 dělníky. Dále je tu parní mlýn s 10 dělníky, jenž pracuje pro celé okolí.

Nejmenší hospodáři mají 24 des. (jeden náděl); ti, aby zvětšili své hospodářství, najímají půdu buď u svých sousedů, nebo v okolí. Takových hospodářů Cechů najde se tu do 10; s pozemkem do 50 des. najde se také 10; vládnoucích do 100 des. je 5, do 150 des. 3, do 200 des. i více 2. Jeden z nich kromě toho má v jiném místě přes 700 des.

Se zavedením zemstva našinci prostřednictvím svých zástupců na volostním schodě přijímali účastenství při volbách do zemstva. Krajan K. Králíček z Burlaku je zemským hlasným a spolu členem „zemleustrojitelné komise“ v perekopském újezdě.

V Alexandrovce jsou 2 jednotřídní školy, z nichž každá má 3

oddělení: prvopočáteční (načalná) německá, vydržovaná obcí, a zemská, vydržovaná újezdným zemstvem. V první vyučuje Němec, K. Bosch (rusky a německy). V první bylo 54 žáků Němců, z nichž letos při zkoušce obstáli 2; ve druhé 46, z nich 38 Cechů, 5 Rusů, 2 Němci a 1 Arménka; při letošní zkoušce 5 obstálo s úspěchem.

Ze starších jediné 2 Němci neznají čísti ani psát. Většina Němců mluví dobře česky, z Cechů jen několik zná německy. Rusky mluví všichni, číst a psát rusky dovedou jen mladší. Střední a vysoké školy nenavštěvuje tou dobou nikdo. Z Němců vyšel jeden mládík knězem (studoval na universitě v Innsbuku), 2 Češi a 2 Němci jsou učitelé. V duch. semináři se učí 1 Němec, 1 Cech absolvoval hospodářskou, 3 zahradnickou školu.

Většina obyvatel Alexandrovky jsou katolíci. Němci jsou všichni katolíky, z Cechů je jen 8 rodin pravoslavných; pravosláví přijali r. 1895. Katolíci spolu s druhými osadami katolickými tvoří samostatnou farnost. Prvním duchovním byl Cech P. Ant. Kubíček; nyní je Němec, P. Schönfeld, jenž se učí pilně česky. Farní budova je vystavěna nákladem všech příslušných obcí (přišlo 3 r. 90 kop. na duši); kostel se staví nákladem Alexandrovsky. V knihovně jsou doposud jen ruské knihy (mezi nimi překlady z češtiny, jako spisy Jiráskovy a Třebízského). Z časopisů jsou tam: *Свѣтъ*,

ní při kytarě —, ačkoli v mládí choval k hudbě odpor.

Ale i to ho přechází a dostavuje se před odchodem z Něm. Brodu obrat, v kterém zvláště přes prázdniny, jichž většinu vždycky prožil u vikáře Brůžka, byl utvrzován.

Začíná mít jasné vědomí životního úkolu i cest k němu vedoucích. On již byl patrně rozhodnut opouštět Brod a vstupuje do Prahy na filosofii (2 poslední ročníky gymn.), že se stane knězem. Spisovatel, tak soudil, v činnosti své obmezen a poután jest censurou; kněz na kazatelně volně může vyslovovati své názory. Havlíček bude spisovatelem, ale co mu censura škrtne, to poví lidu jako kněz na kazatelně. Kněz vůbec mnohem účinněji může působiti na duševní vývoj lidu než spisovatel, jelikož živé slovo působí mnohem větším dojmem na posluchače než-li slovo tištěné na čtenáře. Osvícení a vlastenečtí kněží byli mu příkladem.

Aby pak měl působit co nejrozsáhlejší a i nejvýhodnější, neodebral se dle příkladu svých krajanů

na filosofská studia do Litomyšle — své to divoce —, nýbrž do Prahy, kam přišel počátkem října r. 1838. Životní jeho cíl, naznačené předsevzetí ovládlo ho tak, že mu nezbývalo ani času, ani chuti všimati si čeho jiného: pro něho nebyly kratochvíle, zábavy mládeže, vnější ruch vlastenecký, jenž jeho kolegy zachvacoval. „Člověk se musí sám dříve něčemu řádně naučiti než začne učit jině“, bylo jeho zásadou. Zvláště o dvě věci usiloval, aby mohl ku prospěchu národa svou životní úlohu vykonati: O důkladnou znalost českého jazyka (všecko vyučování tehdy v Cechách bylo německé a latinské) a o nabytí všestranných vědomostí. Sedmnáctiletý Karel byl pravý syn svého energického otce, který během 10—12 let vyvinul se z nepatrného vesnického kupčeka na obchodníka v král. městě, v němž si zakoupil jeden z nejkrásnějších domů. Karel Havlíček patří mezi nejpilnější studenty na filosofii, více se učil a pracoval, než-li musil.

I jinak jako student byl velmi střídavý, sporný a ve všem pořá-

ný: nekouřil, piva nepil, do kováren nechodil, na nic zbytečného peněz nevydával. Tak filosofii skončil a vstoupil v Praze do semináře beze všeho domlouvání neb nucení se strany rodičů. Matka, rozumí se, radostně schvalovala úmysl synův, ale byla by neméně žehnala i každému jinému rozhodnutí jeho; v tom jsou naše dobré maminky všechny stejné.

Otec jeho střizlivý kupec, nenasnadno sice chápal sklon synových snah, ale vida pevnou vůli jeho, nepřekážel mu.

Nejvroucenější nadšení, nejluznější naděje tedy vedly Havlíčka — ve zplně 19 letého — do temných chodeb semináře pražského. Než jako všude jinde ve světě, tak také v seminářích vypadá to ve skutečnosti jinak, než-li v ideálech mládků, kteří tam vstupují. Ideál a skutečnost jsou dva pojmy, které se krýti nemohou.

Нива, Сельск. Вѣстникъ, Дѣтское чтение. Педагог. Листокъ, Голосъ Москвы.

Čtenářů bylo 65, přečteno knih 548, časopisů 86. Knihovnik učitel Hlavatý sám odebírá a půjčuje ke čtení: Zlatou Prahu, Pozdrav ze staré vlasti, Биржевые Вѣдомости, Вѣстникъ знанія, Огонекъ, Свѣтлый лучъ, Пчелка, Солнышко. Биржевые Вѣдомости odebírají se ve 2 výtiscích, Газета-Копейка — 2 výt., Юж. Вѣдомости 2 výt., Нива 1 výt., Cechoslovan a Pozdrav ze staré vlasti po 4 výt., americký „Hlasatel“ 1 výt., Deutsche Rundschau 10 výt.

Spolků v Alexandrovce není. Je tu národní bezplatná knihovna, vydržovaná újezdním zemstvem a pořádají se tak zv. národní čtení (přednášky pro lid) s mlhovými obrazy. Záložna působí již druhý rok; pojišťování je zemské, jen slámu a krmivo pro dobytek pojišťujeme u soukromých společností. Požáry jsou řídkostí, neboť všechny stavby jsou kamenné. Na případ ohně je obecní stříkačka a občanstvo zorganizováno. Skoro všichni přistěhovalci byli při svém příchodu sem řemeslníky, a hospodářství se učili teprve zde; proto se hospodáři podle ruského způsobu. S domorodým obyvatelstvem, Tatary, žijeme v úplné shodě: je to lid velice pokorný, skromný a snášlivý. Mezi Čechy a Němci je ovšem vrozená nenávisť; al semišenné šatky nejsou řídké. J. H.

Kupičev.

(Gubernie Volynská, új. Vladimir-Volynsk, volost Novodvorská, pošta Kyselyn).

V nadepsané rubrice četli jsme již dopisy z celé řady osad — jen náš Kupičev jako by se nechtěl k slovu přihlásit! Patrně ze skromnosti dává přednost jiným — pomysli mnohý z laskavých čtenářů a jeho dobré mínění o Kupičevu tak o 50% ještě vstoupne. Já však řeknu, Kupičev měl dobře, že mlčel. O čem také psát, čím se chlubit? O té hříšné nečinnosti 845 obyv., z nichž 495 je dospělých? Kdežto jiné osady si stěžují, že se nemohou do ničeho pouštět, poněvadž jest jich málo — Kupičev málem že svou nečinnost nevykládá opakem. Než nechme všeobecné výtky a přistupme k věci.

Kupičev se svými 845 obyv. řadí se k největším českým osadám na Rusi. Jest to vlastně jen 1/2 vesnice. Kupičev se totiž dělí na dvě od sebe oddělené části: ryze ruskou a ryze českou, počítáme-li 20 židovských rodin k Čechům. Aspoň Češi se o ně jako o bratry starají. Na své jméno jim domky i

pole kupují, peníze do obchodu půjčují, jenom od nich kupují. Srdečná to péče, za níž pak se páni židé odměňují někdy tím, že přehnou do Ameriky i s nějakým tím tisícem! Když nějaký Čech u nás začne obchod, marně hledáte aspoň část té podpory a přízně se strany krajanů! Když pak k tomuhle „uvědomění“ Čechů přijde „uvědomění“ Židů — konkurence, není divu, že mnohý našinec — obchodník brzy skončí. Vše má žid lepší. Ba i to židovské pivo lépe chutná. Nejsm přesvědčením antisemita ale tak daleko má svobodomyslnost přece nesahá, abych to nevytkl. Obchod v Kupičevě je výhradně v rukách židovských. Z živnostníků máme u nás 3 hostinské, 2 řezníky, 1 pekaře, z řemeslníků: 7 kovářů, 9 obuvníků, 4 truhláře, 2 koláře; mimo to jsou zde tyto závody: ruční pivovar (maj. pp. Novotný a Fiala), dílna na hospodářské stroje (p. A. Maleček), cihelna (p. Zápotocký), dále ve vzdálenosti 6 — 7 verst dva mlýny (p. Novotného a pp. Houžvica s Malakem).

Nyní několik dat z historie Kupičeva, jež to s nimi souvisí úzce ostatní hosp. poměry.

Kupičev jest poměrně stará česká osada; začátky jeho spadají do r. 1871, kdy 135 členů s p. Friedrichem v čele koupili od pol. šlechtice Alex. Zagarského 3.334 desj. půdy. Ježto však na tak rozsáhlou půdu — která mimo to byla z větší části lesem a křovisky pokryta a dále jen velmi málo vzdělána — nemohli vystačiti, odprodali dle okolností vzdálenější pozemky v blízkí usazeným Holanďánům, Polákům i okolním Rusům, tak že zbylo na konec 1.200 desj. Půdu Češi drazce nekoupili: platili za morg 12 rublů, kdežto nyní pod 300 r. se nedostane. Ovšem jako cena zvýšila, tak i půda učinila pokrok. Ze začátku nerodila skoro ničeho, dnes se však pěstuje obilí všeho druhu i chmel, kterého u nás jest na 10.000 kop., ačkoliv výnos jeho není tak veliký jako v jiných obcích. S čím však nemůžeme ku předu, jest sadařství. Zasadíme řadu mladých stromků, nadějně „chytanou“ — ale za nějaký rok listí začne žloutnouti a stromek beznadějně jde; pod ornici jest totiž tvrdá křída. Umělých hnojiv se dosud neužívá. Z hospod. strojů jest zde 8 žacích a 1 sečí; mlátičku má každý mající přes 10 morgů. Vliv Čechu na hospod. pozdvižení ruských rolníků jest veliký. Sami to uznávají a ve všem dle českého způsobu si vedou zvláště tito (z mnohých): Dm. Záslavský, Hartym Beruk, Teofil Sičkaruk, On. Lozovický a j. v. Co

více ještě: mnozí z nich mají již i žentourové mlátičky, řezačky, ba v chmel pěstují. Hospodářské poměry by tedy ušly. Za to však školské a kulturní vůbec jsou hodně záporné. Škola jest jednotřídní — ministerská, s vyučovacím jazykem výhradně ruským. Již vzhled její jest nevábny, nelze se tedy diviti, že ani žákům, jichž jest na 160 se nelíbí, školu jich navštěvuje jen 76 a to ještě nedbale. Evangelici již po dva roky sp. Kučerou v čele o otevření české školy usilují — ale vše taková jest těžká jednotným silám, což potom roztržštěným na podkladu náboženském!

V prvních dobách se dbalo o školství více: Cesky učili: p. Sámek, po něm p. Petráček, dále p. Cvančara — a s úspěchem; proto dnes u nás každý čísti a psátí zná. Jak to však bude s našimi dětmi — budoucností? — velké naděje nejsou! Střední školu navštěvují (Lucké gymn.) pp. Kacl. Fiala a F. Šebesta; mimo to p. Jos. Holub navštěvuje reform seminář v Dubokoji v Americe. Jak již bylo naznačeno, osada naše jest nábož. smíšená: katolíků jest 441 obyv., evang. (reform.) 236 obyv., pravoslavných 168. Katolíci s okolními Poláky mají zde svoji kapli (jinak jsou přiřazeni ke Kyselynu); evangelici mají též svoji místnost pro odbývání nábož. obřadů. Mimo to dvakráte do roka přijíždí p. Jastrěmský (Polák) z Vilna, který jim kázání i pobožnosti česky koná. Z časopisů se odebírá: 15 Cechoslovanů*, 1 Nár. Listy, 1 Rolník, 6 Křest. Listů, 1 Amer. Osvěta, 1 Бирж. Вѣдомости, 1 Вокругъ Свѣта. Poměr mezi Čechy a Rusy a obyvatelstvem vůbec jest celkem přátelský; svárů neb sporů zde dosud ani nebylo.

Zvláště ruští sedláci se snaží přátelství s Čechy navazovat — nejraději berou Čechy za kmotry ke křtu — aby pak mohli snáze o radu, neb co potřebují, přijíti. Smíšených šňatků jest 5: dva Češi mají za ženy Polky, 3 Rusové Češky.

Poblíže Kupičeva nalézá se kolonie zvaná Řepín (dle rodiny Repků), mající 4 čísla; dále jest Berestova se 4 č., Kytoniš též 4 č.

Co však na konec k naší hanbě, musím napsati, jest, že zde nemáme žádného spolku: členářský, hospod. hasičský, divadelní a hlavně žádnou knihovnu! Vskutku napsati o obci čítající 845 obyv., že nemá žádné knihovny a spolkového života, jest jistě malým vyznamenáním. Přátelé, zamyslete se trochu, ruku

* Porovnejte — Kolonščina má 14 rodin a odebírá 13 Cechoslovanů, Kupičev 199 rodin a odebírá pouze 15 výtisků.